

رویه ترانزیت خارجی

الف : تعاریف

ماده اول: اصطلاحات آتی در این رویه دارای مفاهیم ذیل میباشند:

1. **ترانزیت خارجی:** عبارت از رویه ای گمرکی است که براساس آن اموال، تحت نظارت گمرک ، بمنظور عبور از قلمرو گمرکی ، از یک نقطه مجاز سرحدی وارد واز گمرک سرحدی مجاز دیگر که توسط گمرک مبدأ تعیین شده، خارج میگردند.
2. **گمرک مبدأ:** عبارت از گمرکی است که عملیه ترانزیت خارجی از آنجا شروع میگردد.
3. **گمرک مقصد:** عبارت از گمرکی است که عملیه ترانزیت خارجی در آنجا به پایان میرسد.
4. **گمرک بین راهی:** عبارت از گمرکی است که مابین گمرکها ی مبدأ و مقصد وجود دارد و در صورت لزوم میتواند نسبت به کنترل اموال ترانزیت خارجی اقدام نماید.
5. **عملیه ترانزیت خارجی :** عبارت از جابجائی و حمل نمودن اموال از گمرک مبدأ به گمرک مقصد ، تحت رویه ترانزیت خارجی ، می باشد.
6. **واسطه حمل:** عبارت است از:
 - (1) کانتینرهائی که حجم داخلی آنها یک مترمکعب یا بیشتر باشد و شامل انواع کانتینرهای قابل جدا شدن میباشد.
 - (2) وسایط نقلیه جاده ای که شامل تریلرها و شبه تریلرها هم میشود.
 - (3) کوپه ها و واگنهای قطار.
 - (4) قایقهای بارگیری، قایقهای کوچک و سایر کشتیهائی که مناسب برای استفاده در راههای آبی میباشند.
7. **تضمین:** عبارت از ضمانتی است که از سوی مسؤل اموال بمنظور کسب اطمینان گمرک نسبت به ایفای تعهدات ایشان در قبال گمرک ، سپرده میشود.
8. **اجازه نامه ترانزیت خارجی (Through Transit permit) :** عبارت از اظهارنامه ترانزیت خارجی (فورم T2) است، که مورد پذیرش گمرک قرار گرفته و نشان دهنده انجام پروسه ترانزیت خارجی در گمرک مبدأ می باشد.

ب: قواعد

ماده دوم: اموالیکه تحت عنوان ترانزیت خارجی از قلمرو گمرکی عبور مینماید، اموالی وارداتی یا صادراتی محسوب نمیگردند و از محصول گمرکی معاف میباشند. مسؤل اموال ترانزیت خارجی مکلف به پرداخت مصارف گمرکی (گدامداری، تخلیه و بارگیری، مراقبت و نظارت و سایر خدمات) میباشند. مگر اینکه در قرارداد های بین الدولتین ویا قراردادی های گمرکی بین المللی طوری دیگر تصریح گردیده باشد.

ماده سوم: پروسه ترانزیت خارجی در گمرکهای مجاز برای رویه ترانزیت صورت میگیرد. گمرکهای مذکور توسط ریاست عمومی گمرکات تعیین میگردد.

ماده چهارم: اموالیکه ورود قطعی آن مجاز میباشند، مطابق مقررات رویه ترانزیت خارجی حمل گردیده میتواند. هرگاه اموال غیرمجاز ویا مشروط تحت عنوان رویه ترانزیت اظهارگردد، رئیس عمومی گمرکات با موافقه مقام ذیصلاح میتواند اجازه عملیه ترانزیت را بدهد.

هرگاه مسافران اتباع خارجی که با داشتن پاسپورت و ویزه بصورت ترانزیت از افغانستان عبور مینمایند، دارای اسلحه مورد نیاز شخصی باشند، گمرک میتواند درمورد اسلحه مذکور مطابق مقررات نافذه و اخذ اجازه رسمی از وزارت امور داخله، اجازه ترانزیت را صادر نماید. مشروط بر اینکه:

- 1- اسلحه در موقع ورود بسته بندی و سیم و سرغچ گردیده و مراتب در پاسپورت مذکور قید و به گمرک مقصد ارائه گردد.
- 2- سیم و سرغچ اسلحه الی ترخیص آن از گمرک مقصد سالم باشد.
- 3- گمرک مبدأ مکلف است به مالک ویا مسؤل اموال اعلام کند، که به هیچ وجه حق استفاده از اسلحه را در داخل کشور ندارد.
- 4- گمرک مبدأ مکلفیت دارد که درمورد مراتب فوق، گمرک مقصد را مطلع سازد. گمرک مقصد نیز پس از خروج اسلحه، گمرک مبدأ را مطلع میسازد.

ماده پنجم:

- (1) کانتینر و وسایل نقلیه حامل اموال ترانزیتی و همچنین کانتینر، واسطه نقلیه بدون بار و مسافر و واسطه نقلیه شخصی مسافران که برای ترانزیت خارجی اظهار میگردد، تابع شرایط و مقررات ترانزیت خارجی اموال میباشند. گمرکهای سرحدی مکلف اند تسهیلات لازم را جهت عملیه ترانزیت خارجی فراهم نمایند.
- (2) گمرک مبدأ میتواند در مورد کانتینر بعوض تضمین نقدی، با اخذ تعهد کتبی از مؤسسه حمل و نقل یا شرکت بارچالانی اکتفا نماید.
- (3) وسایط نقلیه که با بار یا مسافر موقتاً وارد کشور میشوند و پس از تخلیه یا پیاده کردن مسافران، از راه ورودی بازگشت مینمایند، این عملیه تحت ترانزیت خارجی نبوده و تحت مقررات ورود موقت قرار میگردد.

(4) مسافرانی که جهت وسایط نقلیه شخصی خود از ارگان های ذیصلاح ، جواز عبور بین المللی (International Transit Permit) میگیرند. مشمول شرایط و مقررات مربوطه میباشند.

گمرک مبدأ مکلف است ضمن اخذ مجوز مربوطه، مشتمل بر تعهد به خروج وسیله نقلیه در زمان معین و تعیین گمرک مقصد، کاپی مجوز مذکور را جهت اطلاع و نظارت بر خروج وسیله نقلیه مربوطه در موعد مقرر، به گمرک مقصد ارسال نماید.

ماده ششم: هرگاه در موقع ورود اموال ترانزیتی، مسؤل اموال بخواهد بدون تغییر شکل اموال، آنرا تجدید بسته بندی یا جهت فروش در بازار خارج آماده سازد، این عملیه بر اساس شرایط موجود در اداره گمرکات و تحت نظارت گمرک مبدأ ترانزیت ، در داخل گمرک ، یا در صورت درخواست کتبی مسؤل اموال و اجازه مسؤل گمرک مبدأ، در خارج از محوطه انجام میگردد. در این صورت تمام مصارف بدوش مسؤل اموال میباشند.

ماده هفتم: تمامی اموال ترانزیتی باید مستقیماً از گمرک ورودی مبدأ به گمرک خروجی مقصد حمل گردد. در موارد خاص، گمرک مبدأ میتواند اموال تحت ترانزیت خارجی را، به مصرف مسؤل اموال، با وسایط انتخابی گمرک حمل نماید. گمرک میتواند در هر مورد، به مصرف مسؤل اموال، مامورینی را جهت همراهی اموال ترانزیتی اعزام نماید.

ماده هشتم: اداره گمرک در هر مورد که ایجاب نماید، میتواند از ترانزیت کننده بخواهد که تصدیق نامه گمرک کشور مقصد یا اولین کشوری که اموال به آنجا وارد میگردد را مبنی بر تأیید ورود اموال ترانزیتی به آن کشور، ارائه و تسلیم نماید. در چنین مواردی گمرک باید از ترانزیت کننده تعهد لازم مبنی بر تسلیم چنین مدرکی را قبل از صدور اجازه نامه ترانزیتی دریافت نماید.

ماده نهم: ترانزیت کننده مکلف است، اظهارنامه ترانزیت را ترتیب و به گمرک مبدأ ارائه نماید. همچنین مسؤل اموال ضمن سپردن تضمین ترانزیتی، متعهد میگردد که اموال را طبق مهلت معینه در لایحه مربوطه، متناسب با طول مسافت، نوع وسیله حمل و فصول سال، از طریق گمرک مقصد تعیین شده در اجازه نامه ترانزیتی، خارج نماید.

تمدید مهلت اجازه نامه ترانزیت خارجی یا تغییر گمرک مقصد با موافقه گمرک مبدأ و یا ریاست عمومی گمرکات، در صورتی پذیرفته میشود که تثبیت گردد که اموال مندرج در اظهارنامه موجود وسیم و سرغج آن سالم میباشند.

ماده دهم: صدور اجازه نامه ترانزیت خارجی مشروط به سپردن تضمین نقدی به شرح ذیل است:

- (1) : درمورد اموال مجاز مبلغی معادل 110 % محصول گمرکی (مطابق ماده 78 قانون گمرکات).
- (2) : درمورد اموال غیرمجاز (اموالیکه بادر نظر داشت سیاست های تجارتي و اقتصادی ورود آن ممنوع قرار داده میشود) و مشروط ، مبلغی معادل محصول گمرکی و دو برابر ارزش اموال.

- 1- تضمین بانکی به جای تمام یا قسمتی از تضمین نقدی قبول می شود.
- 2- طبق ماده هفت این رویه، درمورد اموالیکه با واسطه نقلیه انتخابی گمرک و همچنین اموال ترانزیتی که به وسیله پست دولتی و یا سایر موسسات حمل و نقل دولتی الی سرحد خروجی حمل میشوند، به عوض تضمین نقدی، تضمین کتبی معتبر کافی دانسته میشود.
- 3- اداره گمرک میتواند درمورد اموال سیاحان و سایر مسافری که جنبه تجارتي ندارند به عوض تضمین نقدی یا بانکی ، تعهد کتبی آنان را قبول نماید، مشروط بر اینکه مشخصات کامل اموال در پاسپورت مسافر یا سیاح و یا فورم مخصوص مربوطه درج گردد.

ماده یازدهم: تمامی اموال و وسایط نقلیه ترانسپورتي در وقت دخول به قلمرو گمرک افغانستان توسط مامورین گمرک مبدأ، بررسی میگردد. پس از بررسی اموال و واسطه نقلیه و سپردن تضمین، اموال و واسطه نقلیه مجدداً سیم و سرغچ میگردد. در صورت احتمال قوی به وجود تخلف، گمرک میتواند علاوه بر کنترل سیم و سرغچ، اموال را با اظهارنامه تطبیق نماید.

ماده دوازدهم: برای اظهارنامه ترانزیت خارجی، اسناد و مدارک ذیل ضروری پنداشته میشود:

- 1- کاپی بیجک (Invoice).
- 2- کاپی لست باربندی (Packing list).
- 3- بارنامه و اجازه نامه یا کاپی تصدیق شده آنها توسط مؤسسه حمل یا مانیفیست کشتی.
- 4- ترخیصیه (Release order)
- 5- جوازهای قانونی مربوطه.

ماده سیزدهم: اموال ترانزیتی در گمرک مبدأ در حضور مسؤل اموال بررسی میگردد:

- (1) هرگاه در اموال ترانزیتی نسبت به اظهارنامه کسری مشاهده شود ، گزارش ترتیب و اظهارنامه ترانزیتی بر آن اساس اصلاح و اموال عبور داده می شود.
- (2) درمورد اموال اضافی:
 - 1- در صورتیکه این اموال از نوع اموال اظهار شده باشد نسبت به ضبط بسته یا بسته های اضافی اقدام صورت میگیرد.
 - 2- در صورتیکه از نوع اموال اظهار شده نباشد، بعنوان قاچاق محسوب خواهد گردید.
 - (3) در صورتیکه اموال ترانزیتی ، تعویض گردد، بعنوان قاچاق محسوب میگردد.

ماده چهاردهم: اجازه نامه ترانزیت خارجی، بارعایت ماده (8) این رویه گمرکی، به مسؤل اموال تسلیم تا به موجب آن اموال خویشرا از گمرک تحویل و حمل نماید. مسؤل اموال مکلف است اجازه نامه ترانزیت خارجی را در مسیر راه همراه خود داشته باشد. همچنین گمرک مبدأ مکلفیت دارد تا یک نسخه از اظهارنامه ترانزیت خارجی را مستقیماً به گمرک مقصد ارسال نماید.

ماده پانزدهم: هرگاه اموال ترانزیتی مندرج در یک اظهارنامه با بیش از یک واسطه نقلیه، حمل میگردد، در این صورت گمرک مبدأ مکلف است مشخصات اموال، واسطه حمل، شماره اظهارنامه ترانزیت و شماره سیم و سرغچ را در فورم خاصی درج و تسلیم مسؤل اموال ترانزیتی نماید. در این صورت نسخه اصل اظهارنامه ترانزیت به آخرین واسطه نقلیه وکاپی آن به هر واسطه نقلیه تحویل و به گمرک مقصد ارسال میگردد. واسطه نقلیه ترانزیتی در صورتی از قلمرو گمرکی کشور خارج میگردد که اجازه نامه ترانزیتی با اموال واسطه نقلیه مطابقت داشته باشد. همچنین تصفیه تضمین یا تعهد، موکول به ارائه اصل اجازه نامه و یا خروج تمام اموال ترانزیتی از قلمرو گمرکی میباشد.

ماده شانزدهم: اموال ترانزیتی از یک واسطه نقلیه به واسطه نقلیه دیگر در مسیر ترانزیت، در صورتی انتقال میگردد که مسؤل اموال، مجوز انتقال را اخذ و تحت نظارت مامورین نزدیکترین گمرک، انجام پذیرد. در این صورت واسطه نقلیه جدید سیم و سرغچ گردیده و گزارش به امضاء مامورین گمرک و مسؤل اموال ترانزیت ترتیب میگردد. هرگاه واسطه نقلیه ترانزیتی به علت نواقص تخنیکی یا حادثه متوقف گردد، مسؤل اموال مکلف است، نزدیکترین گمرک را مطلع سازد. مامورین گمرک اموال را تحت نظارت الی رفع مشکل واسطه یا انتقال اموال به واسطه دیگر، قرار میدهند. مامورین گمرک مکلف اند گزارش موضوع را ترتیب و به گمرکهای مبدأ و مقصد ارسال نمایند.

ماده هفدهم: باموافقه ریاست عمومی گمرکات میتوان اموال ترانزیتی را به گمرک های مسیر ترانزیت تحویل و در قالب سایر رویه های ورودی (ورود قطعی یا موقت، ورود موقت جهت پروسه داخلی، اعاده به خارج از کشور (بازگشت)، ترانزیت داخلی) مطابق بند (4) ماده 75 قانون گمرکات، اظهار و طبق مقررات مربوطه ترخیص نمود، مشروط بر اینکه در اموال دخل و تصرف نشده باشد. در این موارد اجازه نامه ترانزیتی توسط گمرک مسیر ابطال و مراتب به گمرکهای مبدأ و مقصد اعلام میگردد.

ماده هجدهم: هرگاه در مسیر راه ترانزیت و یا سرحد خروجی، سیم و سرغچ کانتینر یا واسطه نقلیه سالم باشد، بازررسی محتویات ضروری نمیباشد. در صورت احتمال قوی به وجود تخلف، مامورین گمرکی میتوانند موضوع را بررسی نموده، در صورتیکه اموال با اسناد مطابقت نماید، نتیجه و نمبر سیم و سرغچ های قبلی و جدید را در گزارش درج و به واسطه نقلیه اجازه ادامه مسیر دهند.

ماده نهم: درحالات استثنائی که احتمال قوی نسبت به وجود تخلف برای مامورین گمرکی، پلیس گمرکی یا نیروهای امنیتی، وجود داشته باشد و بر اثر کنترلهای گمرکی در مسیر ترانزیت، تفاوت بین اموال و اظهارنامه ترانزیت کشف گردد، در مورد اموال اضافی طبق فقره (2) ماده (13) این رویه و درمورد اموال کسری، طبق مواد 23 و 26 این رویه عمل خواهد شد و برای ابطال تضمین طبق ماده 21 این رویه اجراءات صورت میگیرد. در هر صورت بازرسی وسایط حمل توسط پولیس یا نیروهای امنیتی، با اطلاع و حضور مامورین گمرکی مجاز می باشد.

ماده بیستم: گمرک مقصد مکلف است مندرجات اجازه نامه ترانزیت خارجی و چگونگی سیم و سرغچ و مشخصات ظاهری را تطبیق نموده، پس از حصول اطمینان از مطابقت کامل، اجازه تخلیه یا خروج اموال را تحت نظارت مامورین گمرک صادر نماید.

در صورتیکه این عمل، به علت دوری مسافت گمرک از نقطه سرحدی ایجاب مصارف را نماید، این مصارف بر عهده مسؤل اموال میباشد.

ماده بیست و یکم: بعد از رسیدن اموال به گمرک مقصد و یا خروج اموال از کشور، گمرک مقصد مکلف است، گمرک مبدأ را مطلع و اجازه نامه تصدیق شده را به مسؤل اموال تسلیم نماید، تا جهت ابطال تعهدات یا تضمینات به گمرک مبدأ تسلیم گردد. اجازه نامه ترانزیتی که خروج اموال در عقب آن تائید شده، در گمرک مقصد حفظ میگردد. علاوه بر آن به محض تحویل یا خروج اموال، مراتب در دفتر خاصی (سیستم کمپیوتری) شماره گذاری و نگهداری شده، ثبت و وصول اموال به گمرک مبدأ اعلام میشود.

ماده بیست دوم: هرگاه پس از رسیدن اموال ترانزیتی به گمرک مقصد، زمینه فوری خروج وسایط حمل از قلمرو گمرکی فراهم نباشد، اموال تحت نظارت گمرکی قرار میگیرد. در صورتیکه توقف وسایط حمل بیش از پنج روز را دربرگیرد، اموال تحت رسم ارضیه قرار میگیرد، مگر آنکه در قراردادهای بین الدولتین طوری دیگر تصریح گردیده باشد.

ماده بیست سوم: هرگاه در موقع رسیدگی به اموال ترانزیت در گمرک مقصد، مشاهده گردد که سیم و سرغچ آن از بین رفته، مامورین گمرک در موجودیت مسؤل اموال، اموال را با اجازه نامه ترانزیتی تطبیق مینمایند. هرگاه تفاوت وجود نداشته باشد، اجازه خروج داده و جهت ابطال تضمین اقدام میگردد، در صورتیکه تفاوت وجود داشته باشد، طبق مقررات قاچاق اجراءات صورت میگیرد.

ماده بیست و چهارم : هرگاه اموال ترانزیت کلاً یا جزءً تا پایان مهلت از قلمرو گمرکی خارج یا تحویل گمرک مقصد نگردد، در صورتیکه سوء نیتی اثبات نشود، صرفاً تضمینات اخذشده به میزان اموال خارج نشده به حساب دولت پرداخت، یا برای ایفای تعهدات اقدام صورت میگیرد.

- (1) هرگاه برای گمرک مقصد تثبیت گردد که اموال به علت حوادث غیر مترقبه (فارس مازور) از بین رفته، تضمین یا تعهد اخذ شده قابل رهائی میباشد.
- (2) تازمانی که اثبات قاچاق صورت نگرفته یا وصول تضمین ویا مطالبه تعهد انجام نشده است، ترانزیت کننده میتواند با پرداخت جریمه به اندازه هر روز تأخیر 2 فیصد محصول ویا مبلغی که توسط ریاست عمومی گمرکات تعیین میگردد، نسبت به تحویل یا خروج اموال از سرحد اقدام نماید.

ماده بیست و پنجم: مسؤلیت ترانزیت کننده در پرداخت جرایم متعلقه، مطالبات گمرک و مجازات ناشی از عدم تحویل یا خروج اموال، محدود به میزان تعهدات ویا تضمینات اخذ شده برای صدور اجازه نامه ترانزیتی نمی باشد. اعتراض ترانزیت کننده به تشخیص قاچاق وارسال دوسیه به مراجع عدلی مانع از پرداخت قطعی تضمین به لحاظ عدم خروج یا تحویل اموال در مهلت تعیین شده نمی باشد.

ماده بیست و هشتم: در صورتیکه در موقع کنترل اموال ترانزیتی در گمرک مقصد، تفاوت ناچیز بین اموال با اسناد مشاهده گردد، در صورت سالم بودن سیم و سرغچ و عدم سوء نیت، اجازه تخلیه یا خروج اموال با ترتیب گزارش صادر و نسبت به ابطال تضمین یا تعهد اقدام میگردد.

ماده بیست و هفتم: تضمین نقدی متذکره در ماده 10 این رویه گمرکی وقتی رها میگردد، که مسؤل اموال اسناد و مدارک ذیل را به گمرک مبدأ تسلیم نماید:

- 1- اجازه نامه خروج صادره از گمرک مقصد مبنی بر تصدیق عبور اموال از سرحد که پس از استرداد تضمین نقدی، اجازه نامه مذکور باید عیناً به نسخه اولیه اظهارنامه ترانزیت ضمیمه گردد.
- 2- رسید تضمین نقدی که در موقع سپردن آن، دریافت کرده است.
- 3- تصدیق نامه گمرک کشور مقصد (در مواردی که اموال مشمول ماده 8 این رویه باشند).

ماده بیست و هشتم: هرگاه اموال ترانزیتی، طبق لایحه مربوطه در مهلت معینه و یا مهلت تمدید اجازه نامه، از قلمرو گمرکی افغانستان خارج نشوند، اموال مصرف شده در کشور محسوب و در مورد تضمین نقدی اجراءات ذیل صورت میگیرد:

1- در مورد اموال مجاز 110% محصول گمرکی متعلقه، در حساب دولت بطور قطعی تحویل میگردد.

2- در مورد اموال غیر مجاز و مجاز مشروط، گزارش کشف قاچاق ترتیب و مجموع تضمین نقدی (مندرج در بند 2 ماده 10) به عنوان ارزش اموال و جریمه متعلقه ضبط و تماماً به حساب دولت تحویل میشود.

ماده بیست ونهم: در گمرک مبدأ تمام اطلاعات و مشخصات مندرج در اظهارنامه ترانزیت خارجی، تصدیق نامه خروجی گمرک مقصد و سایر معلومات ثبت و نگهداری میگردد. در گمرک مقصد اطلاعات مندرج در اظهارنامه ترانزیت خارجی که اموال آنها با اطلاع و تصدیق همان گمرک از سرحد خارج میگردد، نگهداری میشود.

ماده سی اوم: گمرک مبدأ مکلف است هر ماهه فهرستی از اجازه نامه های ترانزیت خارجی را که صادر نموده برای هر یک از گمرکهای خروجی مقصد که اموال ترانزیتی از آنجا خارج میشود، با اشاره به تاریخ ارسال نسخه اظهارنامه موضوع ماده 14 این رویه گمرکی و همچنین به ریاست عمومی گمرکات ارسال دارد. ضمناً گمرک مقصد مکلف است هر ماه فهرستی از اموال ترانزیتی را که از کشور خارج گردیده، با مشخصات اموال و ذکر شماره ثبت بعد از تصدیق برای هر یک از گمرکهای صادر کننده اظهارنامه ترانزیتی و ریاست عمومی گمرکات بفرستد.

عبدالجلیل "جمرائی"
سرپرست ریاست عمومی گمرکات

سید میرجان "مشرف"
سرپرست آمریت تقنین و پالیسی

شریف الله "ابراهیمی"
معین عواید و گمرکات